

Fundusze Europejskie

Regulamin wyboru projektów do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach naboru nr FELU.03.03-IZ.00-001/24 Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1, 2, 3, 4, 5, 6) Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ	4
Rozdział 1. Podstawy prawne, dokumenty programowe i horyzontalne	10
Rozdział 2. Postanowienia ogólne	14
Rozdział 3. Informacje o naborze	17
3.1. Informacje ogólne	17
3.2. Terminy i doręczenia	20
3.3. Forma komunikacji z Instytucją Organizującą Nabór	21
3.4. Wyjaśnienia w zakresie procedury oceny wniosku o dofinansowanie	21
3.5. Cel postępowania	21
3.6. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów.	22
3.7. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie	23
3.8. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku o dofinansowanie	26
3.9. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie	26
Rozdział 4. Wymagania naboru i zasady finansowania	27
4.1. Podmiot uprawniony do ubiegania się o dofinansowanie	27
4.2. Typ projektu	29
4.3. Wymagania w zakresie wskaźników projektu	29
4.4. Dofinansowanie, wkład własny projektu	31

4.5.	Kwalifikowalność.....	31
4.6.	Uproszczone metody rozliczania wydatków	39
4.7.	Informacja i promocja w projekcie.....	41
4.8.	Polityki horyzontalne.....	41
4.8.1	Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji.....	43
4.8.2	Zasada równości kobiet i mężczyzn.....	47
4.8.3	Zasada zrównoważonego rozwoju oraz DNSH, czyli „nie czynić znaczącej szkody”	49
4.9.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis.....	50
Rozdział 5.	Szczegółowa procedura oceny projektu	55
5.1	Ocena formalna.....	55
5.2	Ocena merytoryczna	58
5.3	Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie naboru - wybór do dofinansowania	63
5.4	Umowa o dofinansowanie	64
5.5	Unieważnienie naboru.....	68
Rozdział 6.	Klauzula informacyjna dla wnioskodawców oraz beneficjentów	69
Załączniki		72

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ

alokacja – kwota środków z EFRR przeznaczona na nabór;

baza konkurencyjności (BK2021) - strona internetowa prowadzona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego przeznaczona do zamieszczania zapytań ofertowych zgodnie z zasadą konkurencyjności określoną w podrozdziale 3.2 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

(<https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>);

Beneficjent - beneficjent w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;

CST2021 - Centralny System Teleinformatyczny, tj. system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e Rozporządzenia ogólnego, którego budowę, rozwój i utrzymanie zapewnia minister odpowiedzialny za rozwój regionalny;

dni robocze - dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;

dzień/dni – ilekroć w niniejszym regulaminie mówi się o „dniu” lub „dniach”, rozumie się przez to dni kalendarzowe;

dofinansowanie - dofinansowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej - finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

DW EFRR - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;

Działanie – Działanie 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1, 2, 3, 4, 5, 6) Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

e-mail – poczta elektroniczna;

ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

FEL 2021-2027 - program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

finansowanie UE – należy przez to rozumieć część dofinansowania pochodzącą z budżetu środków europejskich, zasilaną z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, przyznaną Beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie;

Instrumenty terytorialne - instrumenty wskazane w art. 28 rozporządzenia ogólnego 2021/1060: zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT), rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), inne instrumenty terytorialne (IIT).

Instrumenty terytorialne mogą być zastosowane do realizacji działań wynikających z lokalnych strategii rozwoju (dla RLKS) i strategii terytorialnych (dla ZIT i IIT). Instrumenty terytorialne służą wdrażaniu interwencji dla realizacji wszystkich celów polityki – nie są przypisane wyłącznie do interwencji w CP5, jednak w CP5 ich zastosowanie jest obowiązkowe;

ION – Instytucja Organizująca Nabór;

IZ FEL– Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, tj. Zarząd Województwa Lubelskiego;

KE – Komisja Europejska;

KM FEL- Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

KOP – Komisja Oceny Projektów, tj. komisja, o której mowa w art. 53 ustawy wdrożeniowej, powołana do oceny projektów;

KPA - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego;

KPO - Krajowy Plan Odbudowy;

kryteria wyboru projektów – kryteria, o których mowa w art. 2 pkt 16 ustawy wdrożeniowej, umożliwiające ocenę projektu, wybór projektu do dofinansowania i zawarcie umowy dofinansowanie projektu, zatwierdzone przez KM FEL;

kwalifikowany podpis elektroniczny – podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt. 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U.UE.L.2014.257.73 z dnia 2014.08.28), który jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu, umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego, jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą, jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna, składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego, opierający się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego;

MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny;

MRU - mechanizm racjonalnych usprawnień;

nabór – okres, w którym wnioskodawcy mogą składać wnioski o dofinansowanie;

nieprawidłowość – na podstawie art. 2 pkt 31 Rozporządzenia ogólnego, oznacza każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem;

ONiOP - Oddział Naboru i Oceny Projektów w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;

OOŚ – Ocena Oddziaływania na Środowisko;

podmiot wykluczony – podmiot wpisany do rejestru podmiotów wykluczonych, na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, prowadzonego przez Ministra Finansów na podstawie art. 210 ustawy o finansach publicznych;

podwójne finansowanie – niedozwolone finansowanie, określone w Podrozdziale 2.3 pkt 2 Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;

pomoc de minimis – pomoc zgodna z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE

L, 2023/2831 z 15.12.2023 r.) oraz Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 598);

pomoc publiczna – pomoc sektorowa udzielana na podstawie Rozporządzenia 651/2014, tj. pomoc spełniająca łącznie następujące warunki:

- a) jest przyznawana przedsiębiorstwom przez Państwo lub pochodząca ze środków państwowych,
- b) jest udzielana na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- c) ma charakter selektywny (jest dostępna wyłącznie dla ograniczonej grupy beneficjentów i/lub sektorów gospodarki),
grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE;

portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego - portal Funduszy Europejskich na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl;

projekt – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej - przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE w ramach FEL 2021-2027;

PZ – Profil zaufany – portal www.pz.gov.pl wyodrębniony z ePUAP służący do cyfrowego podpisywania dokumentów za pośrednictwem profilu zaufanego lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego;

Regulamin - Regulamin wyboru projektów do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach naboru nr FELU.03.03-IZ.00-001/24 Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1, 2, 3, 4, 5, 6) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

RSIWL2030 - Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą Nr XXIV/407/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego;

Strategia terytorialna będąca podstawą realizacji IIT - strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, opracowana w celu wdrażania instrumentu IIT;

SL2021 Projekty – aplikacja w CST2021, za pośrednictwem której, wnioskodawca po wyborze projektu do dofinansowania przedkłada wymagane załączniki, niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie. Na etapie realizacji SL2021 Projekty wykorzystywany jest do rozliczania projektu (wnioski o płatność, wnioski o zmianę w projekcie, aneksy do umowy itd.);

SRWL2030 - Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego;

SZOP – Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

UE – Unia Europejska;

umowa o dofinansowanie – zgodnie z art. 2 pkt 32 lit. a ustawy wdrożeniowej umowa zawarta pomiędzy Instytucją Zarządzającą a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

wartość projektu – należy przez to rozumieć sumę wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu;

wniosek o dofinansowanie - wniosek o dofinansowanie projektu (formularz wniosku wraz z załącznikami), w którym zawarte są informacje na temat wnioskodawcy oraz opis projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, złożony przez wnioskodawcę w wersji elektronicznej za pośrednictwem WOD2021;

wnioskodawca - zgodnie z art. 2 pkt 34 ustawy wdrożeniowej - podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie;

WOD2021 – aplikacja „Wnioski o dofinansowanie” w CST2021 centralnym systemie teleinformatycznym, za pośrednictwem której wnioskodawca składa wniosek o dofinansowanie;

wydatki kwalifikowalne - wydatki poniesione w związku z realizacją projektu, spełniające wszystkie warunki, pozwalające uznać je za kwalifikowalne, określone

w FEL 2021-2027, w SZOP, w Regulaminie oraz we wszystkich wytycznych wydanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej oraz w aktach prawa powszechnie obowiązującego mających zastosowanie do beneficjenta lub projektu;

wytyczne – instrument prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 38 ustawy wdrożeniowej. Wytyczne wydane przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

zakończenie projektu - dzień płatności końcowej na rzecz beneficjenta, w rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, instrument rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 Rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 Rozporządzenia EFRR. Warunkiem realizacji ZIT jest uzyskanie pozytywnej opinii IZ w zakresie możliwości finansowania strategii w ramach Programu, czego potwierdzeniem jest wpis do Wykazu pozytywnie zaopiniowanych strategii terytorialnych województwa lubelskiego przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

ZIT MOF – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskich Obszarów Funkcjonalnych;

ZWL – Zarząd Województwa Lubelskiego.

Rozdział 1. Podstawy prawne, dokumenty programowe i horyzontalne

Regulacje unijne i krajowe

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z 30.06.2021 r.), zwane dalej „Rozporządzeniem ogólnym”.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231/60 z 30.06.2021 r.), zwane dalej „Rozporządzeniem EFRR”.
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z 04.05.2016 r., z późn. zm.), dalej zwane RODO.
4. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.06.2014 r. z późn. zm.), zwane dalej „Rozporządzeniem GBER”.
5. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L, 2023/2831 z 15.12.2023), zwane dalej „Rozporządzeniem de minimis”.

6. Rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) Nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 312/1 z 23.12.1995 r.).
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.).
8. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. N 206, str. 7 z późn.zm.),
9. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE. L. z 2000 r. N 327, str. 1 z późn.zm.),
10. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 391),
11. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 702).
13. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1079), zwana dalej „ustawą wdrożeniową”.
14. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 z późn.zm.),
15. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087 z późn.zm.),
16. Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024, poz. 1130),
17. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz.1061 z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).
19. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

20. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.).
21. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).
22. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).
23. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.).
24. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.)
25. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).
26. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na remediację szkód wyrządzonych środowisku, rekultywację zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i ekosystemów, ochronę lub odbudowę bioróżnorodności lub ekosystemów oraz wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2451).
27. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686),
28. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2743);
29. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 598),
30. Właściwe obowiązujące akty prawne dotyczące przygotowania i realizacji inwestycji, w tym m. in.: planowania przestrzennego, ochrony środowiska, w tym oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko, mające zastosowanie w

zakresie przygotowania i realizacji projektu. Należy pamiętać, że wnioskodawca na każdym etapie przygotowania i realizacji projektu jest zobowiązany do stosowania obowiązujących przepisów prawnych.

Dokumenty programowe i horyzontalne

1. Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przyjęty Decyzją KE C(2022)8382 z dnia 24 listopada 2022 roku, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CDXVII/7223/2022 z dnia 13 grudnia 2022 r.
2. Umowa partnerstwa na lata 2021-2027, zatwierdzona decyzją wykonawczą C(2022)4640 z dnia 30 czerwca 2022 r.
3. Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr XV/329/2024 z dnia 1 lipca 2024 r.
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, przyjęta uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.
5. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r., przyjęta uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.
6. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.
7. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, przyjęta uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r.
8. Wytyczne w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych w okresie programowania 2014 – 2020 oraz ubiegających się o współfinansowanie w okresie 2021 – 2027 z Funduszy UE, dotkniętych naruszeniem 2016/2046 w zakresie specustaw, dla których prowadzone jest postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (Ares(2021)1432319 z 23.02.2021r.).
9. Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027.
10. Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, dalej: Wytyczne kwalifikowalności.
11. Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027.
12. Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

13. Wytyczne dotyczące korzystania z usług ekspertów w programach na lata 2021-2027.
14. Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027.
15. Wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.
16. Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.
17. Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027.
18. Wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027.
19. Wytyczne dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027,
20. Zgodność projektu z Programem ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2023 r. Nr LIII/759/2023 w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030”.
21. Zawiadomienie Komisji - Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 (2021/C 373/01).

Rozdział 2. Postanowienia ogólne

1. Wybór projektu do dofinansowania stanowi konieczny warunek objęcia danego projektu dofinansowaniem. W związku z powyższym, IZ FEL przeprowadza procedurę naboru wniosków o dofinansowanie prowadzącą do wyłonienia projektów do dofinansowania.
2. Niniejszy Regulamin zawiera informacje dotyczące zasad oceny i wyboru projektów do dofinansowania oraz warunków, na jakich odbywa się nabór wniosków o dofinansowanie projektu w ramach Działanie 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych,
Typ projektu 1: Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego.

Typ projektu 2: Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin.

Typ projektu 3: Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych.

Typ projektu 4: Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Typ projektu 5: Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Typ projektu 6: Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu.

3. Wybór projektów odbywa się w sposób niekonkurencyjny. Wnioski o dofinansowanie oceniane są na bieżąco, po złożeniu przez dany MOF projektu zawierającego oświadczenie o złożeniu ostatecznej wersji wniosku o dofinansowanie. Możliwość składania wniosków jest ograniczona datą rozpoczęcia i zakończenia naboru. Nabór trwa od **7 października 2024 r. do 30 maja 2025 r.** lub do złożenia wniosku przez ostatni uprawniony podmiot w ramach naboru w zależności od tego, która data będzie pierwsza.
4. W sposób niekonkurencyjny może być wybierany projekt, którego wnioskodawcą ze względu na charakter lub cel projektu, jest podmiot jednoznacznie określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie oraz który stanowi projekt o znaczeniu strategicznym, tj. projekt, który ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu oraz

projekt o strategicznym znaczeniu dla społeczno- gospodarczego rozwoju obszaru objętego realizacją strategii terytorialnych.

5. Postępowanie określone w przedmiotowym Regulaminie ma na celu wybór do dofinansowania projektów w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, które zostały zidentyfikowane w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych¹.
6. Wybór projektów w sposób niekonkurencyjny odbywa się z poszanowaniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania wnioskodawców, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.
7. Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
8. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez IZ FEL w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców nie podlegają, do czasu zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
9. Niezależnie od faktu, czy dane postępowanie się zakończyło, ION na wniosek wnioskodawcy, udziela informacji ogólnych o postępowaniu, w którym

¹ Projekt musi zostać zidentyfikowany (ujęty na liście projektów, o których mowa w art. 34 ust. 15 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027¹) w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, pozytywnie zaopiniowanej przez IZ pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 najpóźniej na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

uczestniczy wnioskodawca, udziela informacji związanych z udziałem tego wnioskodawcy w postępowaniu.

Rozdział 3. Informacje o naborze

3.1. Informacje ogólne

1. Instytucją organizującą nabór i przeprowadzającą ocenę projektów w formule ZIT oraz wybierającą projekty do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny jest Zarząd Województwa Lubelskiego jako Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Czynności związane z przeprowadzeniem ww. procedury realizuje Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin.
2. IZ FEL udostępnia niniejszy Regulamin wnioskodawcom z dniem ogłoszenia naboru określonym w Harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie dla programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, zwanym dalej harmonogramem naboru wniosków, publikując go na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl. Następnie IZ FEL za pośrednictwem wiadomości e-mail udostępnia wnioskodawcom Regulamin, wskazując nabór, na który wnioskodawca składa wniosek o dofinansowanie.
3. W przypadku niezłożenia żadnego wniosku o dofinansowanie w wyznaczonym terminie, tj. do 30.05.2025 r., IZ FEL unieważnia postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT.
4. IZ FEL może zmieniać Regulamin w trakcie prowadzonego postępowania, z wyłączeniem²:
 - 1) zmiany sposobu wyboru projektów do dofinansowania oraz jego opisu,

² Wyłączenia nie mają zastosowania, jeżeli konieczność dokonania zmian wynika z przepisów odrębnych.

- 2) zmiany kryteriów wyboru projektów, gdy w ramach naboru niekonkurencyjnego złożony już został wniosek o dofinansowanie przez wnioskodawcę³.
5. IZ FEL udostępnia zmiany Regulaminu wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, w taki sam sposób jak Regulamin.
6. IZ FEL po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT nie może zmieniać Regulaminu.
7. Ocena projektów w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny, dokonywana jest na bieżąco w trakcie prowadzonego naboru, po wpłynięciu każdego wniosku o dofinansowanie zawierającego oświadczenie o złożeniu ostatecznej wersji wniosku o dofinansowanie.
8. Ocena projektów obejmuje: ocenę formalną i ocenę merytoryczną, przeprowadzaną na podstawie kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM FEL.
9. Ocenę spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów (formalnych, merytorycznych) przeprowadza KOP. Ocena projektów w ramach instrumentu ZIT w naborze niekonkurencyjnym przebiega w dwóch etapach:
1. ocena formalna – która będzie dokonywana w oparciu o kryteria formalne dostępu, kryteria formalne specyficzne⁴ oraz kryteria formalne poprawności⁵. Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów skutkuje negatywną oceną projektu. Projekt, który został pozytywnie oceniony w trakcie oceny formalnej podlega ocenie merytorycznej. Kryteria formalne dostępu, formalne specyficzne oraz formalne poprawności oceniane są przez pracowników ION, powołanych w skład KOP.

³ W sytuacji, w której w ramach danego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie złożono jeszcze wniosku o dofinansowanie - zmiana ta skutkuje odpowiednim wydłużeniem terminu składania wniosków o dofinansowanie.

⁴Kryteria formalne – specyficzne przyjęte Uchwałą nr 164/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r.

⁵ Kryteria formalne dostępu oraz formalne poprawności wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru.

2. ocena merytoryczna – która będzie dokonywana w oparciu o kryteria merytoryczne techniczne⁶. Niespełnienie chociaż jednego z kryteriów merytorycznych technicznych powoduje negatywną oceną projektu. Oceny kryteriów merytorycznych dokonują pracownicy IZ FEL 2021-2027 i/lub eksperci, powołani w skład KOP.

Jeżeli na którymkolwiek etapie oceny lub przed zawarciem umowy o dofinansowanie powstanie wątpliwość co do spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów uznanych za spełnione na wcześniejszych etapach oceny, KOP może dokonać ponownej weryfikacji spełniania kryteriów, nie będąc związana oceną dotychczas dokonaną.

10. Ostateczne rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny podejmuje ZWL.
11. IZ FEL zawiera z wnioskodawcami umowy o dofinansowanie.
12. Po zakończeniu oceny projektów w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny, IZ FEL przekazuje wnioskodawcom informację o wyniku oceny. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.
13. Od wyników negatywnej oceny projektów w ramach instrumentu ZIT w naborze niekonkurencyjnym, zgodnie z przepisami ustawy wdrożeniowej, wnioskodawcom nie przysługuje protest.
14. Każdorazowo w przypadku wyboru projektu w ramach instrumentu ZIT, IZ FEL niezwłocznie zamieszcza na swojej stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informację w zakresie wyboru projektu do dofinansowania lub informację w zakresie negatywnej oceny projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania w informacji podaje się również wysokość przyznanej kwoty dofinansowania.

⁶ Kryteria merytoryczne techniczne wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r. w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru.

15. Zakończenie naboru oraz opublikowanie informacji, o której mowa w pkt. 14, w odniesieniu do wszystkich projektów objętych danym postępowaniem w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, oznacza zakończenie tego postępowania.
16. IZ FEL może unieważnić postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT, jeżeli:
 - a) w ostatecznym terminie składania wniosków o dofinansowanie nie złożono żadnego wniosku o dofinansowanie lub
 - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
 - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
17. Unieważnienie postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje co najmniej jedna z trzech przesłanek określonych w pkt 16.
18. Unieważnienie postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt 16 lit. b lub c.
19. IZ FEL podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu, o którym mowa w art. 63 ustawy wdrożeniowej.

3.2. Terminy i doręczenia

1. Zgodnie z art. 59 ustawy wdrożeniowej do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (KPA), z wyjątkiem art. 24 i art. 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej.
2. Zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy wdrożeniowej do doręczenia informacji o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w ust. 5 i 6 stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

3.3. Forma komunikacji z Instytucją Organizującą Nabór

1. Z wyłączeniem przypadków wskazanych w niniejszym dokumencie, wszystkie czynności w ramach postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania, zarówno po stronie wnioskodawcy, jak i IZ FEL dokonywane są wyłącznie za pośrednictwem systemu CST2021, przy użyciu aplikacji WOD2021, dostępnej pod adresem <https://wod.cst2021.gov.pl>.
2. Zaleca się, aby na etapie naboru, oceny i wyboru projektu do dofinansowania wnioskodawca regularnie, na bieżąco, logował się w systemie CST2021.
3. Wnioskodawca stosuje wyłącznie formę komunikacji ustaloną w niniejszym dokumencie. Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć w formie elektronicznej wraz z wnioskiem o dofinansowanie oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej formy komunikacji. Niezachowanie przez wnioskodawcę wymaganej formy komunikacji skutkuje uznaniem czynności za bezskuteczną.

3.4. Wyjaśnienia w zakresie procedury oceny wniosku o dofinansowanie

1. Wyjaśnień w kwestiach dotyczących procedury oceny wniosku o dofinansowanie udziela IZ FEL poprzez konsultacje elektroniczne (drogą elektroniczną na adres: deffr@lubelskie.pl).
2. Wyjaśnienia w kwestiach dotyczących procedury oceny wniosków o dofinansowanie przewidzianej dla projektów w naborze niekonkurencyjnym, dotyczą zasad składania wniosku o dofinansowanie, oceny i wyboru projektu do dofinansowania. Pytania zadawane podczas konsultacji nie mogą dotyczyć wstępnej oceny wniosku o dofinansowanie. IZ FEL udziela wyjaśnień nie później niż 7 dni od dnia otrzymania pytania.

3.5. Cel postępowania

Celem postępowania jest wybór do dofinansowania projektów w ramach Działanie 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Celem Działania 3.3 Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.

3.6. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów.

1. Łączna kwota środków z EFRR przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze wynosi 55 767 400,00 PLN⁷.
2. Łączna kwota alokacji określona w ust. 1 stanowi równowartość 13 000 000,00 EUR i została przeliczona na podstawie kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego. Maksymalne kwoty środków w EUR przeznaczone na poszczególne ZIT MOF, określone zostały w przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 29 listopada 2022 r. aktualizacji „Propozycji podziału alokacji na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskich Obszarów Funkcjonalnych”. Niezależnie od zmian kursu EUR po udostępnieniu Regulaminu wnioskodawcom, kwota dofinansowania w PLN dla projektów danego MOF aplikującego o wsparcie w ramach naboru, nie może przekroczyć alokacji dla CP2 w przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 29 listopada 2022 r. aktualizacji „Propozycji podziału alokacji na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskich Obszarów Funkcjonalnych”, przeliczonej po kursie EUR na dzień ogłoszenia naboru, chyba, że IZ FEL podejmie decyzję o możliwości zwiększenia tej kwoty.
3. Zarząd Województwa Lubelskiego dokona wyboru projektów do dofinansowania w granicach środków dostępnych po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego, uwzględniając alokację w EUR wskazaną w pkt 2 niniejszego Podrozdziału. Kwota dostępnej alokacji przy dokonywaniu wyboru projektów do dofinansowania, może okazać się

⁷Kwota została przeliczona na podstawie aktualnego kursu EBC obowiązującego we wrześniu 2024 r. wynoszącego: 1 EUR = 4,2898 PLN.

niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania całego projektu. W takiej sytuacji kwota przyznanego dofinansowania ulega obniżeniu, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.

4. Kwota dostępnej alokacji podlega też przeliczeniu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie (wg kursu określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego, obowiązującego w miesiącu zawarcia umowy). Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania projektów. W takiej sytuacji kwota przyznanego dofinansowania ulega obniżeniu, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.
5. Wnioskodawca przystępując do naboru akceptuje powyższe warunki.

3.7. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie

1. Nabór otwarty wniosków o dofinansowanie prowadzony jest w systemie teleinformatycznym CST2021, w aplikacji WOD2021 dostępnym na stronie <https://wod.cst2021.gov.pl>.
2. Nabór rozpoczyna się w dniu udostępnienia przez IZ FEL formularza wniosku o dofinansowanie w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający składanie wniosków o dofinansowanie.
3. Nabór otwarty wniosków o dofinansowanie trwa od dnia **07.10.2024 r.** do dnia **30.05.2025 r.**
4. Przewiduje się możliwość skrócenia terminu składania wniosków o dofinansowanie w sytuacji gdy, przed upływem terminu zakończenia naboru, wszyscy wnioskodawcy realizujący projekty w ramach instrumentu ZIT przedłożą deklaracje wraz z wnioskami o dofinansowanie, iż złożone wersje wniosków o dofinansowanie są ostateczne i nie zamierzają ich anulować.
5. W uzasadnionych przypadkach termin składania wniosków o dofinansowanie można wydłużyć, wówczas IZ FEL udostępni wnioskodawcom Regulamin z nowym terminem zakończenia naboru. Wydłużenie terminu naboru wniosków o dofinansowanie może mieć miejsce, w szczególności, gdy:
 - a) wystąpi awaria WOD2021/CST2021;
 - b) zwiększeniu ulegnie alokacja przeznaczona na nabór;

- c) wnioskodawcy realizujący projekty w ramach instrumentu ZIT zgłaszają uzasadnioną potrzebę wydłużenia terminu naboru;
- d) zmianie ulegną przepisy prawa, mające wpływ na regulacje zawarte w Regulaminie, ale nie skutkujące koniecznością anulowania naboru;
- e) zmianie ulegną kryteria wyboru projektów, z zastrzeżeniem, iż kryteria wyboru projektów mogą ulec zmianie wyłącznie wówczas, gdy w ramach naboru nie został złożony jeszcze wniosek o dofinansowanie.

Wsparcie techniczne i merytoryczne w zakresie funkcjonowania CST2021 można będzie uzyskać wyłącznie w godzinach pracy ION, tj. w dni robocze w godzinach 7:30-15:30.

6. Wnioskodawcy planujący złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach naboru w sposób niekonkurencyjny zobowiązani są założyć konto w systemie teleinformatycznym CST2021 w aplikacji WOD2021 (utworzenie konta w aplikacji WOD2021 oznacza utworzenie konta również w systemie CST2021, natomiast utworzenie konta CST2021 nie oznacza utworzenia konta w aplikacji WOD2021 (w tym przypadku Wnioskodawca powinien powtórzyć proces założenia konta w aplikacji WOD2021).
7. Wniosek o dofinansowanie należy przesłać za pośrednictwem systemu CST2021, w aplikacji WOD2021 w odpowiedzi na udostępniony Wnioskodawcom nabór. Link do właściwego naboru zostanie przesłany do Wnioskodawców realizujących projekty w ramach instrumentu ZIT za pośrednictwem poczty elektronicznej. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie dostępna jest pod adresem: [Instrukcje CST2021 - WOD2021](#). Za moment złożenia wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu w aplikacji WOD2021.
8. Wzór wniosku o dofinansowanie stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
9. Wniosek o dofinansowanie powinien zostać złożony do IZ FEL przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia administracyjne nadane w systemie.
10. Wniosek o dofinansowanie składany jest wyłącznie w formie elektronicznej. Oznacza to, że IZ FEL, zgodnie z art. 52 ust 1 ustawy wdrożeniowej, nie

może przyjąć wniosku o dofinansowanie złożonego w inny sposób, w tym w postaci papierowej.

11. Do wniosku o dofinansowanie wymagane są załączniki, których wykaz stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu. Dokumenty te obowiązują wnioskodawcę oraz wszystkich partnerów współrealizujących projekt i powinny zostać przygotowane zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji wypełniania załączników, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu.
12. W razie złożenia wniosku o dofinansowanie po terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie zostaje oceniony negatywnie w oparciu o kryteria formalne dostępu.
13. Wnioskodawca wypełnia formularz wniosku o dofinansowanie przy użyciu funkcji „Utwórz wniosek” dostępnej przy naborze udostępnionym w systemie CST2021 w aplikacji WOD2021.
14. Załączniki określone w niniejszym Regulaminie wgrywane są do systemu CST2021 w aplikacji WOD2021 w formularzu wniosku o dofinansowanie w zakładce „Załączniki” w formie plików pdf, plików pdf podpisanych podpisem kwalifikowanym, jeżeli wymaga tego załącznik oraz arkusze kalkulacyjnych (xls, xlsx, ods). W aplikacji WOD2021 można załączyć pliki w rozmiarze do 25 MB.
15. Zgodnie z art. 47 ustawy wdrożeniowej IZ FEL może wymagać od wnioskodawców oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi wyboru projektów na lata 2021-2027, aby ww. oświadczenia spełniły wymogi, o których mowa w art. 47 ustawy wdrożeniowej muszą być opatrzone klauzulą o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
16. Oświadczenia składane wraz z wnioskiem o dofinansowanie, w zakładce „Załączniki” muszą zostać podpisane zgodnie z pkt 8 podrozdziału 3.7 Wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027, tj. przy pomocy kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

3.8. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku o dofinansowanie

1. Składanie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie, załączników, oświadczeń do momentu rozstrzygnięcia naboru odbywa się za pośrednictwem CST2021, w aplikacji WOD2021.
2. Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie tylko na wezwanie IZ FEL.
3. Kompletny wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku o dofinansowanie wraz załącznikami, w tym wraz z pismem przewodnim) oraz dokumenty składane na poszczególnych etapach oceny lub przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, w odpowiedzi na wezwanie IZ FEL składane są każdorazowo w systemie CST2021, w aplikacji WOD2021.
4. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Termin wskazany w wezwaniu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wezwania wnioskodawcy.
5. Wnioskodawca otrzyma powiadomienie w ramach okna powiadomień w aplikacji WOD2021, jeśli przesłany wniosek o dofinansowanie zostanie odesłany do poprawy. Dodatkowo we wniosku o dofinansowanie w zakładce „Informacje o wniosku o dofinansowanie” pojawi się informacja o statusie wniosku oraz dacie złożenia wersji.
6. Zaleca się, aby na etapie naboru, oceny i wyboru projektu do dofinansowania wnioskodawca regularnie, na bieżąco, logował się w systemie CST2021.

3.9. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie

1. Zarówno w trakcie trwania naboru, jak i w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie, Wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania (anulowania) wniosku o dofinansowanie. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie na etapie naboru nie wyklucza możliwości ponownego złożenia wniosku o dofinansowanie w tym naborze, o ile zostanie dotrzymany termin przewidziany na składanie wniosków o dofinansowanie w naborze. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie jego wycofanie (anulowanie) jest równoznaczne z rezygnacją udziału w naborze.

2. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie odbywa się za pośrednictwem aplikacji WOD2021 i może zostać dokonane wyłącznie przez osoby uprawnione do reprezentowania Wnioskodawcy.
3. Informacja o wycofaniu (anulowaniu) wniosku o dofinansowanie musi zostać przekazana w formie oświadczenia lub pisma przekazanego do IZ FEL, uwierzytelnionego przez osoby uprawnione do reprezentowania Wnioskodawcy, poprzez wykorzystanie podpisu PZ/podpisu kwalifikowanego drogą elektroniczną na adres: defrr@lubelskie.pl.
4. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie po zakończeniu oceny danego wniosku o dofinansowanie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

Rozdział 4. Wymagania naboru i zasady finansowania

4.1. Podmiot uprawniony do ubiegania się o dofinansowanie

Podmiotami uprawnionymi do uzyskania wsparcia w ramach naboru są podmioty zidentyfikowane w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych⁸, jako podmioty realizujące projekty w ramach Działania 3.3, tj.:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Spółki Wodne i ich związki,
- Spółki Wspólnot Gruntowych,

⁸ Strategia ZIT pozytywnie zaopiniowana przez IZ pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 najpóźniej na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

- Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje oświatowe,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.
- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- Podmioty Ekonomii Społecznej

Do wsparcia nie kwalifikują się inwestycje podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o wsparcie z funduszy strukturalnych w trybie określonym w przepisach o finansach publicznych i/lub wobec których orzeczono zakaz dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie ustawy o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i/lub ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. **W tej sytuacji wnioskodawca wraz z wnioskiem o dofinansowanie składanym w odpowiedzi na ogłoszony nabór w systemie CST2021, aplikacji WOD2021 zobowiązany jest do przedłożenia Oświadczenia dotyczącego możliwości ubiegania się o wsparcie funduszy strukturalnych (zgodnie z wzorem IZ FEL – załącznik nr 37 na etapie aplikowania). Nieprzedłożenie przedmiotowego oświadczenia na etapie aplikowania, w odpowiedzi na ogłoszony nabór, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, skutkować będzie negatywną oceną projektu na etapie oceny formalnej przez Komisję Oceny Projektów w oparciu o kryteria formalne dostępu. Brak jest możliwości dokonania uzupełnienia/poprawiania wniosku o dofinansowanie w przedmiotowym zakresie. Powyższe zapisy dotyczą wnioskodawcy oraz wszystkich partnerów biorących udział w projekcie.**

4.2. Typ projektu

W naborze wsparcie można uzyskać w ramach następujących typów projektów:

1. Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego.
2. Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin.
3. Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych.
4. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
5. Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
6. Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu.

4.3. Wymagania w zakresie wskaźników projektu

Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu rzeczowego wskaźników produktu i rezultatu, które zostały określone w załączniku nr 4 do niniejszego Regulaminu w tym w szczególności do wyboru wskaźników wymaganych w programie FEL 2021-2027, określonych w ramach Celu Szczegółowego 2 (iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, tj.:

- WLWK-RCO024 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych,
- WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
- WLWK-PLRO178 - Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
- WLWK-PLRO176 - Liczba nowych/zmodernizowanych stanowisk pomiarowych na potrzeby monitoringu stanu środowiska,
- WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
- WLWK-PLRO044 - Pojemność obiektów małej retencji,
- WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
- WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu,
- PROG-FELCO08 - Powierzchnia gruntu odszczelniona lub zagospodarowana materiałami wodoprzepuszczalnymi,
- PROG-FELCO07 - Powierzchnia obszarów objętych nietechnicznymi działaniami powodującymi zmniejszenie odpływu wody ze zlewni,
- WLWK-RCR035 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej,
- WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
- WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami,

Nie należy wprowadzać tzw. wskaźników własnych.

Wnioskodawca zobowiązany jest ponadto do wykazania we wniosku o dofinansowanie, a następnie do monitorowania na etapie realizacji projektu poniższych wskaźnika kluczowego (również w przypadku zerowej wartości docelowej):

- WLWK-PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.

4.4. Dofinansowanie, wkład własny projektu

1. Maksymalny poziom dofinansowania projektu z EFRR: 85% wydatków kwalifikowalnych.
2. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych: 15% wydatków kwalifikowalnych.
3. Maksymalna dopuszczalna kwota dofinansowania projektu: brak ograniczeń kwotowych.
4. Minimalna i maksymalna wartość projektu: brak ograniczeń kwotowych.
5. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: brak ograniczeń kwotowych.
6. Poziom dofinansowania z EFRR dla projektów objętych pomocą publiczną: zgodnie z właściwym programem pomocowym.

4.5. Kwalifikowalność

1. Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków zostały określone w Wytycznych kwalifikowalności.
2. Projekt musi być realizowany na terenie województwa lubelskiego. Przez pojęcie lokalizacji projektu należy rozumieć miejsce lub miejsca na obszarze objętym programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, bezpośrednio związane z jego realizacją. Dodatkowo wskazana na etapie aplikowania lokalizacja projektu nie może ulec zmianie w trakcie oceny projektu.
3. Dofinansowania nie może uzyskać projekt, który został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni wdrożony (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. Przez projekt fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatnich robót, dostaw lub usług przewidzianych do realizacji w jego zakresie rzeczowym.

4. Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków, zgodnie z podrozdziałem 2.3 Wydatki niekwalifikowalne pkt 2 Wytycznych kwalifikowalności.
5. Wsparcie w ramach Działania musi być zgodne z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w szczególności wsparcie jest udzielane projektom uwzględniającym koncepcję uniwersalnego projektowania, zgodnie z ww. Wytycznymi.
6. Fakt, że dany projekt kwalifikuje się do dofinansowania w ramach FEL 2021-2027 nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne. Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, Regulaminem, umową o dofinansowanie i Wytycznymi oraz innymi dokumentami, do których stosowania beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie.
7. Kwalifikowalność wydatków badana jest na każdym etapie projektu.
8. Wnioskodawca ma obowiązek udzielać zamówień w projekcie oraz realizować te zamówienia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych kwalifikowalności.
9. Realizowane przedsięwzięcia muszą zostać zidentyfikowane w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, pozytywnie zaopiniowanej pod kątem możliwości jej finansowania w ramach Programu, przez IZ FEL najpóźniej na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, tj.:
 - a) Przedsięwzięcie ujęte musi być na liście projektów, o których mowa w art. 34, ust. 15, pkt 3 ustawy wdrożeniowej⁹ w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.
 - b) Zakres projektu musi zgodny z zakresem przedsięwzięcia ujętego na liście projektów, o których mowa w art. 34, ust. 15, pkt 3 ustawy wdrożeniowej w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Zintegrowanych

⁹ W przypadku zmiany ustawy obowiązuje wersja aktualna na dzień ogłoszenia naboru

Inwestycji Terytorialnych, pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Zakres projektu niezgodny z zakresem przedsięwzięcia ujętego na liście projektów, o której mowa powyżej, nie jest kwalifikowalny w ramach niniejszego naboru.

10. Realizowane inwestycje muszą mieć charakter zintegrowany, tj. muszą wpisywać się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i być ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekt taki musi mieć wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF oraz jego realizacja musi być uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii. Inwestycje te muszą spełniać jeden z następujących warunków: muszą być projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej lub deklarowany powinien być wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury.

11. Zaplanowane w projekcie działania zgodne powinny być z :

- a) zamierzonym sposobem gospodarowania wodami opadowymi uwzględnionymi w dokumencie Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP2030) – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej Uchwała Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 poz. 794),
- b) celami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej¹⁰,
- c) Programem przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030¹¹ ,
- d) Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły¹²,
- e) Planem przeciwdziałania skutkom suszy¹³

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. (RDW).

¹¹ Dokument dostępny pod linkiem: Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2022-2030 z perspektywą do roku 2030

¹² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739).

¹³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

12. Wspierane będą projekty, które nie mają negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, tj. inwestycje, nie mogą co do zasady powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000, chyba że zachodzą przesłanki do odstępstw przewidzianych w Dyrektywie Siedliskowej.
13. Projekty z zakresu małej retencji mogą być wspierane pod warunkiem zgodności z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna .
14. Projekty, które powodują zastosowanie art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej), nie będą wspierane.
15. Przy projektowaniu i realizacji inwestycji z zakresu małej retencji, przy budowie urządzeń piętrzących należy uwzględnić konieczność budowy urządzeń umożliwiających migrację ichtiofauny.
16. Podejmowane działania w pierwszej kolejności powinny mieć charakter ekosystemowy, tj. wykorzystujący naturalne mechanizmy ekosystemowe i uwzględniający wzajemnie powiązane procesy naturalne i zachowanie środowiska naturalnego w możliwie stabilnym stanie.
17. Projekty infrastrukturalne w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe powinny uwzględniać naturalne warunki siedliskowe w obszarze inwestycji, a w przypadku lokalizacji na obszarach objętych formami ochrony przyrody, uwzględniać również zasady ich ochrony zawarte w odrębnych dokumentach planistycznych.
18. Działania związane z budową i modernizacją konwencjonalnej¹⁴ infrastruktury zagospodarowywania wód opadowo-roztopowych nie mogą stanowić głównego elementu projektu (wartość przedmiotowych zadań wynosi maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych projektu) i muszą być ściśle

¹⁴ Do konwencjonalnej infrastruktury zagospodarowywania wód opadowo-roztopowych zaliczyć należy m.in. systemy zamkniętej kanalizacji deszczowej, w tym zbiorniki podziemne na wody opadowe lub systemy otwartej kanalizacji deszczowej, które nie zakładają możliwości wsiąkania wód opadowych i ich infiltracji do gruntu, w tym otwarte szczelne zbiorniki retencyjne.

powiązane z komponentami dotyczącymi zatrzymania i wykorzystania wód na miejscu, m.in. poprzez wdrożenie systemowych (kompleksowych) rozwiązań retencjonowania, infiltracji oraz wykorzystania wód opadowych na cele gospodarczo-bytowe (np. nawadnianie lub podlewanie terenów zielonych)

19. Wsparcie infrastruktury służącej do zagospodarowywania wód opadowych i roztopowych dotyczy zrównoważonych systemów, tj. takich które: są potrzebne do przystosowania się do zmiany klimatu oraz wykorzystują zieloną i zielono-niebieską infrastrukturę do zatrzymywania wody w miejscu opadu i mikroretencyjne rozwiązania oparte na przyrodzie; które nie są związane z gospodarowaniem ściekami komunalnymi.
20. Ze względu na potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikać tworzenia powierzchni uszczelnionych. Zalecane będzie stosowanie w projektach przepuszczalnej nawierzchni umożliwiającej przenikanie wody ze spływu powierzchniowego do gruntu.
21. W projektach należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza zachowanie istniejących drzew, ochronę drzew i krzewów, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. W urządzaniu terenów zieleni preferowane będzie wykorzystywanie rodzimych gatunków roślin.
22. Elementem uzupełniającym projektów związanych z adaptacją do zmian klimatu może być edukacja w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych. Dopuszcza się możliwość podejmowania działań informujących oraz edukacyjnych służących promowaniu oszczędzania wody przez mieszkańców oraz przedsiębiorstwa. Promowane będzie również podnoszenie świadomości ogólnospołecznej w tym wspieranie zachowań indywidualnych oraz grupowych, które sprzyjają zwiększeniu świadomości o zmianach klimatu, racjonalnemu korzystaniu z zasobów środowiskowych, adaptacji obszarów zurbanizowanych i wspierają ochronę zasobów nieodnawialnych.
23. Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu w miastach pow. 20 tys. mieszkańców muszą wynikać z planów adaptacji do zmian klimatu tam, gdzie istnieje lub będzie istniał wymóg prawny, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (tj. mieście Lublin, miastach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców, stolicach powiatów o liczbie mieszkańców w przedziale 15-20 tys. mieszkańców, miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz innych miastach subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych – w obu przypadkach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców wspieranych w ramach FEPW, tj. Biała Podlaska, Biłgoraj, Chełm, Kraśnik, Lubartów, Łuków, Zamość a także Uzdrowisku Nałęczów), zaś pozostałe miasta muszą zapewnić szeroką partycypację społeczną w wyłonieniu projektów aplikujących o wsparcie poprzez m.in.: konsultacje społeczne, spotkania otwarte z mieszkańcami, organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami (wraz z wnioskiem o dofinansowanie należy przedłożyć raport z konsultacji społecznych).

24. Planem adaptacji do zmian klimatu objęte będzie miasto o liczbie mieszkańców poniżej 20 tys. mieszkańców, zaś w przypadku miast będącymi stolicą powiatu poniżej 15 tys. Mieszkańców z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
25. Plan adaptacji do zmian klimatu musi wykazywać zgodność z Rozdziałem 4 „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” tzw. SPA2020 w zakresie celów i kierunków działań w procesie adaptacji do zmian klimatu.
26. Plan adaptacji do zmian klimatu musi zostać przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację postanowień planu.
27. Koszty pośrednie w projekcie muszą być finansowane w oparciu o wskazaną w Regulaminie stawkę ryczałtową, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa. Wówczas wszelkie wydatki w projekcie rozliczane są jako wydatki faktycznie poniesione. W przypadku objęcia projektu pomocą publiczną, koszty pośrednie w projekcie objęte zostają pomocą de minimis w wysokości nie większej niż dostępny dla wnioskodawcy limit pomocy de minimis, z zastrzeżeniem, iż wysokość tych kosztów nie może przekroczyć 3% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w projekcie.

28. Wnioskodawca zobowiązany jest do jednoznacznego zdefiniowania przedmiotu projektu, a tym samym ograniczenia zakresu rzeczowego projektu wyłącznie do wymaganego warunkami niniejszego naboru. Do obowiązków Wnioskodawcy należy także przedstawienie wyczerpujących informacji opisowych (deklaracje nie stanowią podstawy do spełnienia kryteriów wyboru projektu).

29. W ramach naboru do dofinansowania, z zastrzeżeniem zasad opisanych w Wytycznych kwalifikowalności, kwalifikują się:

- koszty związane z przygotowaniem projektu, w tym na opracowanie studium wykonalności, dokumentacji technicznej, np. koncepcja budowlana, projekt budowlany, projekt wykonawczy, przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko, przygotowanie przetargu, w tym dokumentacji przetargowej,
- koszty zarządzania,
- koszty nadzoru nad realizacją projektu, w tym wynagrodzenie inspektora nadzoru, inżynier kontraktu, inwestor zastępczy, nadzór nad projektem, np. nadzory architektoniczne, autorskie.
- zakup i montaż systemów wykrywania i sygnalizacji pożarów: maszty, detektory, urządzenia przesyłu i obróbki danych, urządzenia alarmowe, systemy i wyposażenie monitoringowe,
- zakup specjalistycznego sprzętu rozpoznawczego (m.in. kamery, drony, wideo rejestratory) ułatwiającego działania inspekcyjne w zakresie szybkiego wykrywania i identyfikacji zagrożeń dla środowiska,
- zakup systemów łączności alarmowo-dyspozycyjnej,
- utworzenie przystosowanie i wyposażenie stanowiska do zarządzania kryzysowego,
- wyposażenie punktów alarmowo-dyspozycyjnych w niezbędny sprzęt techniczny,
- opracowanie lub zakup specjalistycznego oprogramowania do wykonywania analiz, prognozowania i modelowania zagrożeń oraz prawdopodobnych skutków ich oddziaływania,
- zakup środków transportu, które na stałe wyposażone są w systemy umożliwiające monitorowanie, planowanie, reagowanie i usuwanie skutków zagrożeń, wizualizację i transmisję obrazu z rejonu sytuacji kryzysowej.
- tworzenie/rozwijanie serwisu internetowego lub innych narzędzi ICT w celu udostępniania informacji i kontaktu z mieszkańcami,

- zagospodarowanie wód opadowych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych, nasadzenie drzew, w tym nowe nasadzenia przyuliczne, ochrona zieleni wysokiej, w celu łagodzenia negatywnych efektów miejskich wysp ciepła,
- sztuczne mokradła miejskie, place zalewowe, lasy miejskie, sieci niezabudowanych zielonych korytarzy – pełniących funkcję korytarzy wentylacyjnych,
- błękitno – zielona infrastruktura tj. tworzenie naturalnych, półnaturalnych i sztucznych terenów i obiektów łączących zieleni i wodę (np. zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, stawy retencyjne, niecki i rowy bioretencyjne, zakładanie parków miejskich, ogrodnictwo miejskie, stosowanie przepuszczalnych powierzchni, rowy infiltracyjne, powierzchniowe i podziemne zbiorniki szczelne¹⁵, ogrody deszczowe (również w pojemnikach), zielone dachy i ściany, ogrody wertykalne, parki linearne, kieszonkowe, zielone torowiska, zielone przystanki komunikacji miejskiej, nawierzchnie przepuszczalne, podłoża strukturalne),
- inwestycje w przydomowe zbiorniki retencjonujące wodę oraz instalacje odprowadzające deszczówkę z dachów takie jak rynny i rury spustowe,
- przebudowa i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji,
- zabiegi zwiększające retencję glebową (systemy, w tym urządzenia i instalacje oraz sposób kształtowania powierzchni terenu, mające za zadanie zapobieganie podtopieniom i zalaniom oraz ograniczanie skutków tych zjawisk, zwiększenie absorpcji gruntu, spowolnienie odpływu oraz retencjonowanie wody wraz z systemami jej dystrybucji podczas suszy, np.: obniżanie trawników w stosunku do ulic i chodników, pasy roślinności buforowej, systemy infiltracyjne, powierzchnie przepuszczalne itp.),
- działania edukacyjne i informacyjne (maksymalnie 3% kosztów kwalifikowalnych). Wsparcie jako element większego projektu pod warunkiem zastosowania mechanizmów zapobiegających podwójnemu finansowaniu projektów,
- wydatki związane z zapewnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, dotyczące przedmiotu projektu,
- wydatki na działania informacyjne i promocyjne związane z promocją projektu,

¹⁵ Zbiorniki, które nie zakładają możliwości wsiąkania wód opadowych i ich infiltracji do gruntu, w tym otwarte szczelne zbiorniki retencyjne zaliczane są do konwencjonalnej infrastruktury zagospodarowywania wód opadowo-roztopowych i nie będą stanowiły głównego elementu projektu (wartość przedmiotowych zadań wynosi maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych projektu)

- podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny wyłącznie w przypadku, gdy
 - niezależnie od wartości (łączniego kosztu) projektu – brak jest prawnej możliwości jego odzyskania.

W ramach naboru do dofinansowania, z zastrzeżeniem zasad opisanych w Wytycznych kwalifikowalności, nie kwalifikują się:

- szkolenia specjalistyczne osób,
- koszty nabycia środków transportu, inne niż wskazane w kosztach kwalifikowalnych
- prace w zakresie małej retencji dotyczące zbiorników wielofunkcyjnych,
- prace utrzymaniowe na rzekach,
- regulacje rzek,
- prace w zakresie małej retencji dotyczące zbiorników o pojemności powyżej 5 mln m³,
- odnawialne źródła energii,
- inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, takie jak parkingi, drogi dojazdowe,
- wkład niepieniężny.

Powyższa lista kosztów nie stanowi katalogu zamkniętego.

4.6. Uproszczone metody rozliczania wydatków

1. W ramach projektu wydatki przeznaczone na pokrycie kosztów pośrednich określonych w Regulaminie wyboru będą rozliczane wyłącznie za pomocą stawki ryczałtowej wynoszącej 3% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu z wyjątkiem operacji, których wsparcie, w całości lub w części, stanowi pomoc państwa (z wyłączeniem pomocy de minimis). W takim przypadku rozliczenie kosztów pośrednich odbywa się na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków, przy czym kwota kosztów pośrednich rozliczana na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków nie może stanowić więcej niż 3% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich.
2. Weryfikacja wydatków na pokrycie kosztów pośrednich polega na sprawdzeniu, czy wnioskodawca prawidłowo zastosował wysokość stawki

ryczałtowej oraz czy prawidłowo wykazał kwotę kosztów bezpośrednich będących podstawą wyliczenia z wykorzystaniem stawki ryczałtowej.

3. Koszty pośrednie projektu to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, które nie wymagają podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu.
4. Do katalogu kosztów pośrednich zaliczane są:
 - a) koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń,
 - b) koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki),
 - c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
 - d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, koszty związane ze zleceniem prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),
 - e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
 - f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
 - g) odpisy amortyzacyjne, koszty najmu lub zakupu aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
 - h) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych,
 - i) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich,
 - j) koszty usług powielania dokumentów,

- k) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych,
 - l) koszty ochrony,
 - m) koszty sprzątania pomieszczeń, w tym środków czystości, dezynsekcji, dezynfekcji, deratyzacji tych pomieszczeń,
 - n) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji płatniczych (krajowych lub zagranicznych).
 - o) koszty promocji.
5. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną rozliczone w ramach kosztów bezpośrednich. Właściwa instytucja dokonująca oceny kwalifikowalności na etapie wyboru projektu weryfikuje, czy w ramach zadań obejmujących koszty bezpośrednie nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty pośrednie.

4.7. Informacja i promocja w projekcie

Beneficjent jest zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym¹⁶ (w szczególności z załącznikiem IX - Komunikacja i Widoczność), Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjanta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji oraz zgodnie z § 19 umowy o dofinansowanie projektu i załącznikiem do umowy (wyciąg z zapisów podręcznika dla beneficjenta).

4.8. Polityki horyzontalne

1. Wybór projektu odbywa się w oparciu o przesłanki i zasady określone w ustawie wdrożeniowej oraz innych przepisach krajowych i unijnych.
2. Wybrany projekt do dofinansowania musi być zgodny z zapisami art. 9 Rozporządzenia ogólnego, wymogami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (w szczególności art.19), w tym Komentarzami Ogólnymi

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.Urz.UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.).

4 i 5 oraz uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych, z należyтым poszanowaniem zasad równości, wolności wyboru, prawa do niezależnego życia, dostępności i zakazu wszelkich form segregacji. Inwestycje muszą wykazać zgodność działań odnośnie przestrzegania zobowiązań w zakresie praw człowieka, a mianowicie Kartą Praw Podstawowych (KPP), Europejskim Filarem Praw Społecznych, Strategią na rzecz praw osób niepełnosprawnych 2021-2030.

3. Projekt musi być zgodny z art. 9 Rozporządzenia ogólnego, który nakłada obowiązek podjęcia działań w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Projekt musi być realizowany zgodnie ze Standardami dostępności oraz z uwzględnieniem przestrzegania procedur KPP i Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON). Zalecane jest stosowanie postanowień Europejskiego Aktu o Dostępności.
4. Zgodnie z zapisami Wytocznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 projekt musi być zgodny z zasadami równościowymi:
 - a. zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz
 - b. zasadą równości kobiet i mężczyzn.
5. Przestrzeganie zasad równościowych wynika z art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Ww. Wytoczne mają na celu zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na każdym etapie i w każdym procesie realizacji projektu tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli projektu.
6. Wszelkie działania finansowane z EFRR muszą służyć, czy umożliwiać swobodne z nich korzystanie także osobom z niepełnosprawnościami. Jest to spowodowane szczególnie trudną sytuację osób z niepełnosprawnościami w dostępie do produktów, usług i udziału w życiu społeczno-gospodarczym.

7. Zgodnie z ideą projektowania uniwersalnego, infrastruktura, produkty i usługi zaprojektowane i zrealizowane z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, muszą służyć wszystkim użytkownikom i likwidować lub ograniczać różne bariery, również takie na które napotykają osoby bez niepełnosprawności (np. cudzoziemcy, osoby starsze, kobiety w ciąży itp.).
8. Projekt musi wspierać zrównoważony rozwój oraz służyć zachowaniu, ochronie i poprawie jakości środowiska, w myśl art. 11 i art. 191 ust. 1 określonym w art. 11 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także uwzględniać zasady „zanieczyszczający płaci”, być zgodny z celami ONZ dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i zasady DNSH, czyli „nie czynić znaczącej szkody” (art. 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021-2027), w tym w szczególności wykorzystanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych i technologicznych, zastosowanie technologii przyjaznych środowisku przyrodniczemu.

4.8.1 Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji

1. Niezależnie od wymogów wynikających z Rozporządzenia ogólnego, zapisy ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązują Polskę do zwiększenia możliwości korzystania z praw przez osoby z niepełnosprawnościami, w tym eliminacji barier oraz zapewnienia pełnego uczestnictwa we wszystkich sferach życia.
2. Na tej podstawie Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu.
3. Wnioskodawca musi zapewnić dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia oraz dostępność wszystkich produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne) dla wszystkich ich użytkowników. Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia dostępności oferowanego wsparcia zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027, które stanowią załącznik nr 2 do Wytocznych w zakresie realizacji zasad równościowych

w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. W przypadku projektów (w tym ich produktów) nieobjętych standardem dostępności beneficjent powinien zapewnić realizację zasady dostępności w ramach innych działań projektowych, np. na poziomie zarządzania projektem lub działań informacyjno- promocyjnych (np. strona projektu zgodna z WCAG 2.1 – w tłumaczeniu na język polski: wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w Internecie).

4. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (zasada dostępności) w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych powinna być realizowana na wszystkich etapach wdrażania projektu, w tym na etapie przygotowania projektu czyli analizy, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów, a także podczas jego realizacji, rozliczania, monitorowania i kontroli.
5. Zasada może być realizowana poprzez zastosowanie **uniwersalnego projektowania** oraz **mechanizmu racjonalnych usprawnień (MRU)**. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów jak i odpowiedniego otoczenia, mając na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniając im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa.
6. **Uniwersalne projektowanie** jest to projektowanie produktów oraz otoczenia tak, aby były one dostępne dla wszystkich ludzi (także osób z niepełnosprawnościami) w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewnienia dodatkowych udogodnień dla szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Koncepcja uniwersalnego projektowania jest realizowana przez zastosowanie **co najmniej standardów dostępności**, które stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.
7. W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się odstępstwa od ww. wymogu, pod warunkiem rzeczowego uzasadnienia w treści wniosku o dofinansowanie, dlaczego projekt nie będzie spełniał wymogu dostępności poprzez koncepcje uniwersalnego projektowania. Zasadność takiego wyłączenia każdorazowo

jest oceniona przez ION podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie. W przypadku każdej nowotworzonej inwestycji konieczna jest zatem ocena zgodności danego produktu z koncepcją uniwersalnego projektowania a mechanizm racjonalnych usprawnień (został poniżej opisany), powinien być stosowany jedynie po wcześniejszym stwierdzeniu braku możliwości zastosowania koncepcji uniwersalnego projektowania. Ewentualna neutralność projektu w stosunku do zasady dostępności, powinna być rozumiana w kategoriach wyjątku od reguły. W tych wyjątkowych przypadkach, gdy produkty projektu wprost nie realizują zasady dostępności dopuszczalne jest wykazanie neutralności produktów projektu. Należy jednocześnie podkreślić, iż przyjęcie do realizacji projektów, w przypadku których aspekt zapewnienia dostępności został w nieuzasadniony sposób pominięty, stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia ogólnego. Należy również zauważyć, iż jeśli przynajmniej jeden z elementów projektu realizuje zasadę dostępności, nie jest to projekt neutralny. W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek, dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. Wnioskodawca musi wykazać we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy danego produktu (lub usługi). Ostateczna decyzja o uznaniu danego produktu (lub usługi) za neutralny należy do oceny wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. **Uznanie neutralności określonych produktów (usług) projektu nie zwalnia jednak beneficjenta ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.**

8. Drugim narzędziem jest **mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU)**, który oznacza możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub członkini/członkowi personelu projektu). Mechanizm ten jest definiowany jako konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla

każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w projektach, w których pojawiły się nieprzewidziane na etapie planowania wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, jest możliwe zastosowanie MRU. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie. Mechanizm racjonalnych usprawnień znajduje więc zastosowanie w przypadku, gdy nie ma możliwości realizacji wsparcia w środowisku wprost dostępnym lub gdy koszt uzyskania dostępności byłby wysoki. Mechanizm racjonalnych usprawnień jak wspomniano powyżej to mechanizm uruchamiany dopiero w trakcie realizacji projektu, gdy do udziału w projekcie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnością, których udziału nie przewidziano na etapie przygotowania projektu. Pozwala on na elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników i zapewnia im optymalne (szyte na miarę) usprawnienia. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie.

9. W przypadku wystąpienia w projekcie potrzeby sfinansowania kosztów związanych z zapewnieniem dostępności, beneficjent ma możliwość skorzystania z przesunięcia środków w budżecie projektu lub wykorzystania powstałych oszczędności. W przypadku braku możliwości pokrycia wydatków związanych z MRU z bieżącego budżetu projektu, IZ umożliwia zwiększenie wartości projektu o niezbędne koszty MRU – pod warunkiem dostępności środków.
10. Decyzję w sprawie sfinansowania MRU podejmuje IZ FEL, biorąc pod uwagę między innymi zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów w projekcie.
11. Średni koszt MRU na 1 osobę w projekcie nie może przekroczyć 15 tysięcy PLN brutto.
12. Jednakże na etapie konstruowania budżetu projektu, nie należy w nim uwzględniać kosztów na racjonalne usprawnienia, gdy projekt nie jest

w całości skierowany do osób z niepełnosprawnościami. Trzeba jednak pamiętać, że racjonalne usprawnienia powinny być mechanizmem wtórnym w zakresie zapewnienia dostępności, gdyż z zasady każde wsparcie, zarówno w projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, jak i ogólnodostępnych, powinno być dostępne.

13. Kwota wydatków poniesionych na MRU (wydatków bezpośrednich) wchodzi do podstawy wyliczenia przysługujących na etapie rozliczania kosztów pośrednich. Wpływa tym samym na zwiększenie możliwych do rozliczenia kosztów pośrednich w projekcie. Na etapie rozliczenia projektu – wyliczając przysługujące beneficjentowi koszty pośrednie według uprzednio uzgodnionej stawki ryczałtowej – uwzględnia się wszystkie wydatki bezpośrednie, również te wynikające z MRU.
14. Informacje o zapewnieniu zasady dostępności – w tym przede wszystkim koncepcji uniwersalnego projektowania i równego dostępu – muszą być uwzględnione we wniosku o dofinansowanie.
15. We wniosku o dofinansowanie w zależności od ich specyfiki powinny znaleźć się informacje dotyczące:
 - stosowania standardu WCAG 2.1 przynajmniej na poziomie AA – w odniesieniu do stron internetowych, systemów teleinformatycznych i dokumentów,
 - uwzględnienia w promocji inwestycji usług dostępnościowych – na przykład poprzez informacje, że materiały promocyjne dotyczące inwestycji (filmy itp.) będą zawierały napisy, tłumacza PJM i audiodeskrypcję,
 - spełnienia zasady dostępności, neutralność może dotyczyć wyjątkowych projektów,
 - wyczerpującego uzasadnienia braku zastosowania zasady dostępności dla produktów projektu.

4.8.2 Zasada równości kobiet i mężczyzn

1. Przez zgodność z zasadą równości kobiet i mężczyzn należy rozumieć z jednej strony zaplanowanie takich działań w projekcie, które wpłyną na wyrównywanie szans danej płci będącej w gorszym położeniu (o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie). Z drugiej strony zaś

stworzenie takich mechanizmów, aby na żadnym etapie wdrażania projektu nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć. Zasada równości kobiet i mężczyzn polega więc na zapewnieniu sytuacji, w której kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają oni równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci.

2. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia we wniosku o dofinansowanie sposobu realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektu.
3. Podczas analizy potrzeby realizacji projektu wnioskodawca powinien uwzględnić sytuację kobiet i mężczyzn biorąc pod uwagę, czy istnieją bariery równościowe (systemowe nierówności i ograniczenia jednej z płci, najczęściej kobiet, które są powielane i utrwalane społecznie i kulturowo) w kontekście obszaru realizacji projektu/tematyki projektu.
4. Wnioskodawca powinien wskazać, jakiego rodzaju działania zostaną zrealizowane w projekcie na rzecz niwelowania zdiagnozowanych barier równościowych.
5. W przypadku, kiedy nie zdiagnozowano żadnych barier równościowych, należy we wniosku o dofinansowanie przewidzieć działania, zmierzające do przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i wnioskodawca powinien zadeklarować, że będzie przestrzegał zasady równości kobiet i mężczyzn, tak, aby na żadnym etapie realizacji projektu ww. bariery się nie pojawiły.
6. Działaniem wspierającym równość kobiet i mężczyzn jest budowanie przekazu informacyjnego i promocyjnego w oparciu o przekazy wolne od stereotypów (język, grafika, obrazy). We wniosku o dofinansowanie powinna się znaleźć informacja o tym, w jaki sposób ten niestereotypowy przekaz będzie realizowany.
7. Wnioskodawca powinien również wskazać, w jaki sposób planuje zapewnić realizację zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach procesu zarządzania projektem. Informacja ta powinna zawierać propozycję konkretnych działań, jakie zostaną podjęte w projekcie w ramach zarządzania. Równościowe zarządzanie projektem polega przede wszystkim na zapewnieniu, że osoby

zaangażowane w realizację projektu (na przykład personel odpowiedzialny za zarządzanie, personel merytoryczny, personel wykonawcy/partnera) posiadają odpowiednią wiedzę w zakresie obowiązku przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i potrafią stosować tę zasadę w codziennej pracy przy projekcie.

8. Dopuszczalne jest także uznanie neutralności projektu w stosunku do zasady równości kobiet i mężczyzn. Decyzja o uznaniu danego projektu za neutralny należy do instytucji oceniającej wnioski o dofinansowanie. O neutralności można mówić jednak tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie wnioskodawca uzasadni, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie zgodności z ww. zasadą, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające.

4.8.3 Zasada zrównoważonego rozwoju oraz DNSH, czyli „nie czynić znaczącej szkody”

1. Zasada zrównoważonego rozwoju i zasada „nie czynić poważnych szkód” (ang. DNSH - do no significant harm) mają na celu zapewnienie, że realizacja celów polityki spójności będzie zgodna ze standardami i priorytetami Unii Europejskiej w zakresie klimatu i środowiska, a także nie spowoduje poważnych szkód w środowisku naturalnym.
2. Zasada zrównoważonego rozwoju oznacza, że rozwój społeczny i gospodarczy nie może pozostawać w konflikcie z interesami ochrony środowiska i ładu przestrzennego. Projektowane działania muszą zatem uwzględniać potrzeby przyszłych pokoleń, dlatego nie mogą naruszać równowagi przyrodniczej i przestrzennej. Wszelkie działania będą realizowane z uwzględnieniem potrzeb zachowania różnorodności biologicznej, zrównoważonego podejścia do użytkowania zasobów przyrody, przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego oraz wymogów ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w tym ich integralności i spójności.
3. Osiągnięcie założeń zrównoważonego rozwoju będzie możliwe również przez promowanie oraz stosowanie rozwiązań proekologicznych dostosowanych do charakteru przedsięwzięcia, w tym zielonych zamówień publicznych.

4. Zgodność z zasadą „nie czynić znaczącej szkody” (zasadą DNSH) oceniana jest w odniesieniu do następujących sześciu celów środowiskowych, wynikających z art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, s. 13):

- łagodzenie zmian klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu;
- zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- gospodarka o obiegu zamkniętym;
- zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi;
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

W artykule 17 rozporządzenia, dla każdego ze zdefiniowanych celów środowiskowych przedstawiono sytuacje, w których daną działalność gospodarczą uznaje się za powodującą znaczące szkody.

5. W ramach potwierdzenia spełnienia zasady „nie czynić poważnych szkód” należy odnieść się do zapisów Oceny DNSH dla Projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

4.9. Pomoc publiczna i pomoc de minimis

Z uwagi na charakter oraz zakres wsparcia w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, przewiduje się, że wsparcie udzielone w ramach przedmiotowego Działania co do zasady nie będzie stanowić pomocy państwa. Jednakże w sytuacji gdy, na dofinansowanej infrastrukturze prowadzona będzie działalność gospodarcza, tj. oferowanie dóbr i usług na rynku, możliwe jest spełnienie przesłanek dla pomocy państwa np. w zakresie wynajmu powierzchni pod działalność komercyjną. Projekt podlega indywidualnemu badaniu w zakresie wystąpienia pomocy publicznej. Wnioskodawca zobowiązany jest do wykonania testu pomocy publicznej, który stanowi rozdział 3 formularza Studium Wykonalności projektu (tj. załącznika nr 2 do wniosku o dofinansowanie).

W rozumieniu przepisów unijnego prawa konkurencji, każdy kto oferuje towary lub usługi na rynku prowadzi działalność gospodarczą. W takim przypadku, aby stwierdzić, czy projekt powinien zostać objęty pomocą publiczną, należy zweryfikować projekt pod kątem spełniania przesłanek określonych w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)¹⁷.

Na podstawie art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) można uznać, iż pomocą publiczną jest wsparcie udzielane przedsiębiorstwu¹⁸, o ile jednocześnie spełnione są następujące warunki:

- a) jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych - środki pochodzące z funduszy europejskich stanowią środki przyznawane z zasobów państwowych. Tym samym środki, które beneficjent uzyska z FEL 2021-2027, będą pochodziły z zasobów państwowych. Co oznacza, że każdorazowo będzie spełniona pierwsza przesłanka występowania pomocy publicznej.
- b) udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku - dotacja bezzwrotna stanowi korzyść ekonomiczną, której przedsiębiorca nie uzyskałby w normalnych warunkach rynkowych.
- c) ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów) - dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 ma charakter selektywny, gdyż przyznawane jest dla konkretnego podmiotu.
- d) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE - uznaje się, że środek przyznany przez państwo zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli może on powodować poprawę pozycji konkurencyjnej beneficjenta w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw, z którymi beneficjent konkuruje. Za wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi uznaje się co najmniej prawdopodobieństwo wpływu na taką wymianę.

¹⁷ Instytucja organizująca nabór rekomenduje ocenę zgodności projektu z art. 107 TFUE w oparciu o Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹⁸ Za przedsiębiorstwo uznaje się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną (zgodnie z załącznikiem nr I do Rozporządzenia 651/2014).

Aby wsparcie stanowiło pomoc publiczną, wymienione powyżej warunki muszą zaistnieć łącznie. W przypadku, gdy którykolwiek z powyższych warunków nie jest spełniony, nie mamy do czynienia z pomocą publiczną.

Zgodnie z pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01), w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli, jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. Użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury (przypis 305 do pkt 207 ww. Zawiadomienia). Proporcję w zakresie wykorzystania infrastruktury można ustalić np. odnosząc się do czasu (liczby godzin w skali roku), w jakim dana infrastruktura jest wykorzystywana na cele gospodarcze i niegospodarcze. Jeśli liczba godzin wykorzystania obiektu na cele gospodarcze będzie mniejsza niż 20% całkowitego czasu użytkowania obiektu, wówczas można uznać, iż obiekt w całości ma charakter niegospodarczy.

Wnioskodawcy wykazując, że w ramach projektu zastosowanie ma pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązany jest, w zakresie wskazanym w umowie o dofinansowanie, do monitorowania wykorzystania infrastruktury na działalność gospodarczą i niegospodarczą (podlega mechanizmowi monitorowania i wycofania w okresie ekonomicznej użyteczności środka trwałego/wartości niematerialnych i prawnych, zgodnym z ustawą o rachunkowości).

Jednakże w przypadku projektów kwalifikujących się do objęcia pomocą publiczną lub pomocą *de minimis* – wsparcie udzielane będzie zgodnie z właściwymi przepisami prawa dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia.

Z uwagi na przepisy *Ustawy wdrożeniowej* w obecnej perspektywie finansowej nie ma formalnych możliwości udzielania pomocy publicznej Partnerom projektu, jak również pomocy na drugim poziomie, tj. przez Beneficjenta na rzecz operatora, jak również na trzecim poziomie przez operatora na rzecz użytkowników końcowych. Jedynie w odniesieniu do pomocy *de minimis* dopuszcza się sytuację, kiedy pomoc ta będzie mogła zostać przyznana Partnerom, jak również przetransferowana na kolejny poziom, ale jedynie przez Beneficjenta projektu.

W przypadku projektów spełniających przesłanki pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane przede wszystkim na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, w szczególności na podstawie art. 45 Pomoc inwestycyjna na remediację szkód wyrządzonych środowisku, rekultywację siedlisk przyrodniczych i ekosystemów, ochronę lub odbudowę bioróżnorodności i wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej. Wówczas wsparcie będzie udzielane zgodnie z:

Rozporządzeniem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na remediację szkód wyrządzonych środowisku, rekultywację zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i ekosystemów, ochronę lub odbudowę bioróżnorodności lub ekosystemów oraz wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027.

Dopuszcza się możliwość zastosowania przepisów o pomocy *de minimis* (wybór schematu należy do wnioskodawcy) z zastrzeżeniem, że wartość pomocy *de minimis* przyznanej jednemu przedsiębiorstwu¹⁹ nie może przekroczyć 300 000 EUR w

¹⁹ Jedno przedsiębiorstwo – wnioskodawca oraz wszystkie jednostki gospodarcze powiązane

okresie trzech minionych lat. W przypadku pomocy de minimis zastosowanie ma Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (tj. rozporządzenie krajowe implementujące Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis).

UWAGA!

W przypadku projektów objętych częściowo pomocą publiczną lub pomocą *de minimis*, dofinansowanie wydatków wspólnych takich jak m.in. studium wykonalności, nadzór inwestorski podlegać będzie w całości przepisom o pomocy publicznej/pomocy *de minimis*. W przypadku kosztów, które nie są kwalifikowalne na podstawie Rozporządzenia 651/2014, natomiast Regulamin przewiduje możliwość ujęcia ich w kosztach kwalifikowalnych, wówczas na wskazane koszty może zostać udzielona pomoc o charakterze pomocy *de minimis* (przy spełnieniu warunków określonych w Rozporządzeniu 2023/2831).

Uwaga!

Badanie czy przyznanie określonego w projekcie dofinansowania nie spowoduje przekroczenia pułapów określonych w Rozporządzeniu 2023/2831 przeprowadzane jest dwukrotnie: na etapie oceny formalnej przeprowadzana jest weryfikacja pomocy *de minimis* przeliczonej po kursie EUR z dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie w ramach danego naboru (kurs średni walut obcych, ogłaszany przez NBP). Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie przeprowadzana jest ponowna weryfikacja, czy łączna wartość przyznanej „jednemu przedsiębiorstwu” pomocy *de minimis* w ciągu trzech minionych lat oraz wartość wnioskowanego

z wnioskodawcą jednym ze stosunków określonych w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 2023/2831 tj.:

- a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników;
- b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;
- c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
- d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej, poprzez co najmniej jedną inną jednostkę gospodarczą również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

dofinansowania w formie pomocy *de minimis*, nie przekroczyć pułapów określonych w ww. rozporządzeniu. W sytuacji, gdy łączna wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy *de minimis* oraz wartość pomocy *de minimis* uzyskanej w ciągu trzech minionych lat przekroczy 300 000 EUR, Wnioskodawca zostanie wezwany do obniżenia poziomu dofinansowania kosztów kwalifikowalnych na zasadach pomocy *de minimis*. W przypadku, gdy Wnioskodawca nie obniży poziomu dofinansowania, tak aby przyznawaną pomoc można by uznać za legalną, ION odmówi podpisania umowy o dofinansowanie.

Rozdział 5. Szczegółowa procedura oceny projektu

5.1 Ocena formalna

1. Ocena formalna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od dnia następującego po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może zostać przedłużony. Informacja o przedłużeniu oceny formalnej zamieszczana jest na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
2. Ocena formalna przeprowadzana jest metodą zerojedynekową na podstawie kryteriów oceny formalnej projektów, przyjętych uchwałą KM FEL²⁰, które zostały określone w załączniku nr 5 do niniejszego Regulaminu.
3. Ocena formalna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o:
 - a. kryteria formalne dostępu,
 - b. kryteria formalne poprawności,
 - c. kryteria formalne specyficzne.

Ocena ww. kryteriów dokonywana jest przez pracowników ION, powołanych w skład KOP.

²⁰ Kryteria formalne dostępu oraz formalne poprawności wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru. Kryteria formalne specyficzne przyjęte Uchwałą nr 164/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r., w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru.

4. W pierwszej kolejności weryfikacji podlega, czy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu. Kryteria formalne dostępu są kryteriami obligatoryjnymi, spełnienie których jest niezbędne do przyznania dofinansowania. W odniesieniu do kryteriów formalnych dostępu nie jest możliwe wzywanie wnioskodawcy do uzupełnienia/poprawienia wniosku o dofinansowanie.
5. Ocena w oparciu o kryteria formalne dostępu weryfikowana jest wartościami logicznymi: TAK | NIE | NIE DOTYCZY
 - a. ocena projektu na poziomie TAK lub TAK i NIE DOTYCZY we wszystkich kryteriach formalnych dostępu oznacza, że projekt spełnia kryteria formalne dostępu,
 - b. ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium formalnym dostępu oznacza, że projekt nie kwalifikuje się do dofinansowania i zostaje oceniony negatywnie.
6. Kryteria formalne poprawności oraz kryteria formalne specyficzne to kryteria obligatoryjne, których spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. W ramach oceny w oparciu o kryteria formalne poprawności oraz kryteria formalne specyficzne istnieje możliwość jednokrotnego uzupełnienia/poprawiania wniosku o dofinansowanie, przy czym zakres uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IZ FEL w wezwaniu i dotyczy:
 - a. uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie,
 - b. informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do definicji danego kryterium,
 - c. informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,
 - d. informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
7. Ocena kryteriów formalnych poprawności oraz formalnych specyficznych weryfikowana jest wartościami TAK | NIE | NIE DOTYCZY:
 - a. ocena projektu na poziomie TAK lub TAK i NIE DOTYCZY w odniesieniu do kryteriów formalnych poprawności oraz w odniesieniu do kryteriów formalnych specyficznych oznacza, że projekt spełnia kryteria formalne

- poprawności oraz formalne specyficzne i zostaje skierowany do oceny merytorycznej,
- b. ocena projektu na poziomie NIE w odniesieniu do któregośkolwiek kryterium formalnego poprawności i/lub formalnego specyficznego skutkuje skierowaniem wniosku o dofinansowanie do jednokrotnego uzupełnienia/poprawy.
8. W przypadku, o którym mowa w pkt 7 lit. b, IZ FEL kieruje do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia/poprawy dokumentów ze wskazaniem terminu, w jakim należy tego dokonać. Na wykonanie wezwania wnioskodawca ma 10 dni roboczych liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania od IZ FEL. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Za moment złożenia uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021.
9. Uzupełnieniu/poprawie mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt 8. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, o którym mowa w pkt 8, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku o dofinansowanie – wówczas wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IZ FEL i uzasadniając konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian. **Dokonane zmiany we wniosku o dofinansowanie nie mogą prowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania, wskazanej na etapie aplikowania.** O sposobie dokonania poprawy/uzupełnienia wnioskodawca informuje w piśmie przewodnim, które przekazywane jest w formie załącznika w aplikacji WOD2021 wraz z poprawionym/uzupełnionym wnioskiem o dofinansowanie. W niniejszym piśmie wnioskodawca składa także wymagane wyjaśnienia.
10. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt 9, projekt w zakresie kryteriów formalnych poprawności i/lub formalnych specyficznych uzyskuje definitywnie ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
11. Niedokonanie przez wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt 8, dokonanie nieprawidłowych

uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać kryteriów za spełnione) stanowi podstawę negatywnej oceny projektu. W takim przypadku przedmiotem oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie uwzględniająca dokonane uzupełnienia lub poprawę, pomimo że są niezgodne z zakresem wezwania.

12. Podstawę negatywnej oceny stanowi także niezłożenie poprawionego/uzupełnionego wniosku o dofinansowanie w terminie wskazanym w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 8 lub uzupełnienie/poprawienie wniosku o dofinansowanie i/lub złożenie wyjaśnień po terminie wskazanym przez IZ FEL. W takim przypadku podstawą oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie, która została przekazana do uzupełnienia lub poprawienia.
13. Na podstawie wyników oceny projektu IZ FEL podejmuje decyzję o:
 - a. zakwalifikowaniu i przekazaniu projektu do oceny merytorycznej (w przypadku, gdy projekt spełnia kryteria formalne),
 - b. negatywnej ocenie projektu i niezakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej.
14. Po dokonaniu oceny formalnej projektu/projektów, IZ FEL informuje wnioskodawcę/wnioskodawców o wynikach oceny poprzez:
 - a. publikację na stronie www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informacji o spełnieniu przez projekt kryteriów formalnych i zakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej,
 - b. w przypadku negatywnej oceny projektu, powiadomienie wnioskodawcy w terminie 10 dni roboczych (po zatwierdzeniu przez ZWL listy negatywnie ocenionych projektów na etapie oceny formalnej), wraz z podaniem przyczyny negatywnej oceny. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

5.2 Ocena merytoryczna

1. Ocenie merytorycznej podlegają projekty spełniające wszystkie kryteria formalne.
2. Ocena merytoryczna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od dnia zakończenia oceny formalnej. W uzasadnionych

przypadkach termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony.

Informacja o przedłużeniu terminu oceny merytorycznej zamieszczana jest na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.

3. W przypadku, gdy na etapie oceny merytorycznej wystąpią różnice kursowe, które mogą mieć wpływ na dostępną w ramach naboru alokację, IZ FEL na etapie ww. oceny może skierować do Wnioskodawcy prośbę o aktualizację danych finansowych we wniosku o dofinansowanie pod kątem dostępnych w naborze środków w terminie 7 dni roboczych od dnia liczonych od dnia następnego po dniu wysłania niniejszej prośby. Prośba o aktualizację wniosku o dofinansowanie przekazywana jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Za moment złożenia zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021. W przypadku niezłożenia zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie, ocenie merytorycznej podlega ta wersja wniosku, która nie uwzględnia zaktualizowanych danych finansowych w zakresie dostępnej alokacji. W takim przypadku, w sytuacji, gdy projekt spełni kryteria merytoryczne, zaś dostępna w ramach naboru alokacja uniemożliwia wybranie go przy wnioskowanej kwocie dofinansowania, ZWL dokonuje wyboru ww. projektu do dofinansowania po uzyskaniu zgody wnioskodawcy na obniżenie dofinansowania dla projektu, w wyznaczonym przez IZ terminie. Wyrażając zgodę wnioskodawca ma obowiązek przedłożyć zmieniony wniosek o dofinansowanie z odpowiednio obniżonym dofinansowaniem. Brak wyrażenia przez wnioskodawcę zgody na obniżenie dofinansowania lub niezłożenie zmienionego wniosku o dofinansowanie, w terminie wyznaczonym przez IZ, uniemożliwia wybór projektu do dofinansowania, z uwagi na niewystarczającą kwotę dostępnej alokacji. W przypadku aktualizacji wniosku o dofinansowanie, jeżeli powstanie wątpliwość co do spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów uznanych za spełnione na wcześniejszych etapach oceny, KOP może dokonać ponownej weryfikacji spełniania kryteriów, nie będąc związana oceną dotychczas dokonaną.

4. Ocena merytoryczna każdego projektu dokonywana jest przez członków KOP, w skład której wchodzi eksperci /pracownicy IZ FEL ds. oceny technicznej oraz finansowo-ekonomicznej.
5. Projekty oceniane merytorycznie poddawane są ocenie pod kątem spełnienia przyjętych przez KMF FEL kryteriów merytorycznych: technicznych²¹ oraz merytorycznych specyficznych²² określonych w załączniku nr 5 do niniejszego Regulaminu.
6. Etap oceny merytorycznej dotyczy oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów merytorycznych technicznych, w tym kryteriów merytorycznych technicznych określonych jako finansowo-ekonomiczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne techniczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne finansowo-ekonomiczne. Oceny w zakresie kryteriów merytorycznych technicznych i merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne techniczne dokonuje ekspert/pracownik IZ FEL ds. oceny technicznej, oceny w zakresie kryteriów merytorycznych technicznych określonych jako finansowo-ekonomiczne oraz w zakresie kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne finansowo-ekonomiczne dokonuje ekspert/pracownik IZ FEL ds. oceny finansowo-ekonomicznej. Kryteria merytoryczne techniczne oraz merytoryczne specyficzne muszą być spełnione bezwarunkowo, a niespełnienie przynajmniej jednego z nich skutkuje negatywną oceną projektu.
7. Ocena spełniania przez projekt każdego z kryteriów merytorycznych technicznych weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE |, zaś kryteriów merytorycznych specyficznych wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY:
 - a) ocena projektu na poziomie TAK we wszystkich kryteriach merytorycznych technicznych oraz TAK lub TAK i NIE DOTYCZY we wszystkich kryteriach

²¹ Kryteria merytoryczne techniczne wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru.

²² Kryteria merytoryczne specyficzne przyjęte Uchwałą nr 164/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r

merytorycznych specyficznych oznacza, że projekt jest wykonalny i może zostać wybrany do dofinansowania.

- b) ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium merytorycznym technicznym i/lub merytorycznym specyficznym oznacza, że projekt jest niewykonalny i skutkuje negatywną oceną projektu.
8. Podczas weryfikacji spełnienia kryteriów merytorycznych technicznych, w tym technicznych określonych jako finansowo-ekonomiczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne techniczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne finansowo-ekonomiczne IZ FEL może wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia lub poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca składa je w terminie 7 dni roboczych liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Za moment złożenia uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021.
9. Zakres uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IZ FEL w wezwaniu i dotyczy:
- a. uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie,
 - b. informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do definicji danego kryterium,
 - c. informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,
 - d. informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
10. Uzupełnieniu/poprawie mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt 8. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku o dofinansowanie – wówczas wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IZ FEL i uzasadniając konieczność wprowadzenia

dodatkowych zmian. O sposobie dokonania poprawy/uzupełnienia wnioskodawca informuje w piśmie przewodnim, które przekazywane jest w formie załącznika w aplikacji WOD2021 wraz z poprawionym/uzupełnionym wnioskiem o dofinansowanie. W niniejszym piśmie wnioskodawca składa także wymagane wyjaśnienia. **Dokonane zmiany we wniosku o dofinansowanie nie mogą prowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania, wskazanej na etapie aplikowania.**

11. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt 10, projekt w zakresie kryteriów merytorycznych technicznych i/lub merytorycznych specyficznych, uzyskuje ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
12. Niedokonanie przez wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt 8, dokonanie nieprawidłowych uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać kryteriów za spełnione) stanowi podstawę negatywnej oceny projektu. W takim przypadku przedmiotem oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie uwzględniająca dokonane uzupełnienia lub poprawę, pomimo że są niezgodne z zakresem wezwania. W przypadku negatywnej oceny projektu IZ FEL (po rozstrzygnięciu naboru) informuje wnioskodawcę o zakończeniu oceny projektu wraz z informacją o niespełnieniu kryteriów merytorycznych technicznych i/lub merytorycznych specyficznych oraz uzasadnieniem negatywnej oceny. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.
13. Podstawę negatywnej oceny stanowi także niezłożenie poprawionego/uzupełnionego wniosku o dofinansowanie w terminie wskazanym w wezwaniu, o którym mowa w pkt 8 lub uzupełnienie/poprawienie wniosku o dofinansowanie i/lub złożenie wyjaśnień po terminie wskazanym przez IZ FEL. W takim przypadku podstawą oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie, która została przekazana do uzupełnienia lub poprawienia.
14. Niespełnienie kryteriów merytorycznych będzie skutkowało negatywną oceną projektu. IZ FEL informuje wnioskodawcę o negatywnej ocenie projektu wraz

z uzasadnieniem. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

15. Po zakończeniu oceny merytorycznej projektu, na stronie www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl publikowana jest informacja o wyniku oceny.
16. Ostateczne rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektu do dofinansowania podejmuje ZWL.

5.3 Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie naboru - wybór do dofinansowania

1. ZWL podejmuje decyzję dotyczącą zatwierdzenia wyników oceny merytorycznej oraz wyboru projektu do dofinansowania w ramach danego postępowania.
2. Do dofinansowania może zostać wybrany jedynie ten projekt, który spełnił kryteria wyboru projektów.
3. Zarząd Województwa Lubelskiego dokonuje wyboru projektu do dofinansowania w granicach dostępnych środków, po dokonaniu przeliczenia zgodnie z zapisami rozdziału 3.6 niniejszego Regulaminu. Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji, po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania całego projektu. W takiej sytuacji kwota przyznanego dofinansowania ulega obniżeniu, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.
4. Zarząd Województwa Lubelskiego dokona wyboru projektów do dofinansowania w granicach środków dostępnych po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego, uwzględniając alokację w EUR wskazaną w pkt 2 niniejszego Podrozdziału. Kwota dostępnej alokacji przy dokonywaniu wyboru projektów do dofinansowania, może okazać się niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania całego projektu. W takiej sytuacji kwota przyznanego dofinansowania ulega obniżeniu, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.
5. Kwota dostępnej alokacji może ulec zwiększeniu zarówno przed zakończeniem postępowania, jak i po jego zakończeniu, o ile w ramach Działania dostępne są środki.

6. W przypadku zwiększenia alokacji przed zakończeniem postępowania zmianie ulega Regulamin.
7. Po zakończeniu oceny i dokonaniu wyboru projektu do dofinansowania na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl niezwłocznie publikowana jest stosowna informacja.
8. Po wyborze każdego projektu do dofinansowania w ramach instrumentu ZIT, IZ FEL w terminie 10 dni roboczych przekazuje informację zgodnie z przepisami działu I rozdziału 8 KPA do wnioskodawcy o zakończeniu oceny jego projektu, w wyniku której projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów i został wybrany do dofinansowania – pismo zawiera informację o wyniku oceny.

5.4 Umowa o dofinansowanie

1. Wnioskodawca, którego wniosek o dofinansowanie został wybrany do dofinansowania podpisuje z IZ FEL umowę o dofinansowanie projektu.
2. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta, jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania, oraz zostały dokonane czynności i zostały złożone wymagane dokumenty wskazane w niniejszym podrozdziale.
3. Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta, w przypadku, gdy:
 - a. wnioskodawca nie dokonał czynności wskazanych w niniejszym podrozdziale Regulaminu,
 - b. wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych,
 - c. wnioskodawca zrezygnował z dofinansowania,
 - d. doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektu.
4. Kwota dostępnej alokacji w ramach naboru podlega ponownemu przeliczeniu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie zgodnie z zasadami wskazanymi w rozdziale 3.6 niniejszego Regulaminu. Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania całego projektu. W takiej sytuacji kwota przyznanego dofinansowania ulega obniżeniu, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.

5. Wnioskodawca, którego projekt został wybrany do dofinansowania, na wezwanie ION wysłane drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, składa w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, wszystkie wymagane dokumenty określone w wezwaniu. Za moment złożenia wymaganych dokumentów określonych w wezwaniu uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu CST2021. Na prośbę Wnioskodawcy przekazaną drogą elektroniczną, poprzez system CST2021 przed upływem wyznaczonego terminu istnieje możliwość wydłużenia terminu złożenia wymaganych dokumentów (w tym załączników do umowy o dofinansowanie) o czas oznaczony, określony przez IZ FEL.
6. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie ION będzie wymagała złożenia poprzez system CST2021 (aplikacja: Projekty) dokumentów wskazanych w załączniku nr 6 do niniejszego Regulaminu.
7. Co do zasady, po rozstrzygnięciu naboru i wyborze projektu do dofinansowania, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie nie jest możliwe dokonywanie zmian we wniosku o dofinansowanie. IZ FEL w szczególnych przypadkach dopuszcza jednak możliwość aktualizacji wniosku o dofinansowanie.
8. Aktualizacja wniosku o dofinansowanie może być dokonywana w sytuacji, gdy:
 - a) IZ FEL zidentyfikuje taką konieczność (np. w wyniku weryfikacji dokumentów, w tym załączników przed podpisaniem umowy). W tej sytuacji pracownicy ION sporządzają wezwanie o konieczności aktualizacji wniosku o dofinansowanie. IZ FEL przekazuje wezwanie drogą elektroniczną, poprzez system CST2021.
 - b) Wnioskodawca zwróci się do IZ FEL z prośbą o możliwość aktualizacji wniosku o dofinansowanie oraz przedstawi opis planowanych do wprowadzenia zmian we wniosku o dofinansowanie w celu uzyskania akceptacji IZ FEL do wprowadzenia zmian (np. zmiany nazwy wnioskodawcy, zmiany osób upoważnionych do reprezentowania wnioskodawcy, zmiany adresu siedziby wnioskodawcy itp.).
9. Przed zawarciem umowy o dofinansowanie, IZ FEL przeprowadza czynności mające na celu wykluczenie okoliczności mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu zgodnie z art. 61 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.
10. Weryfikacja obejmuje w szczególności sprawdzenie:
 - a) czy wnioskodawca złożył wszystkie wymagane dokumenty oraz czy są one spójne i poprawne (w przypadku, w którym wnioskodawca był

wzywany do aktualizacji wniosku o dofinansowanie lub uzyskał zgodę IZ FEL na wprowadzenie zmian we wniosku o dofinansowanie, o których mowa w pkt 8 dokonuje się również sprawdzenia odpowiednio, czy wprowadzono wszystkie zmiany wskazane przez IZ FEL oraz czy zmiany wprowadzone przez wnioskodawcę nie wykraczają poza zakres zaakceptowany przez IZ FEL i nie mają negatywnego wpływu na spełnienie kryteriów wyboru projektu);

- b) czy wnioskodawca figuruje w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich (jeżeli dotyczy);
- c) poziomu dostępnej dla wnioskodawcy pomocy de minimis (jeżeli dotyczy);
- d) innych okoliczności ujawnionych po zakończeniu oceny projektu, a mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektów.

W szczególności czy zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w wyniku zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, w szczególności gdy w stosunku do wnioskodawcy lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu. Przez podmioty powiązane należy rozumieć podmioty, między którymi występują powiązania, o których mowa w art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), niezależnie od tego, czy na podstawie umowy

o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu ma być udzielona pomoc publiczna.

11. Możliwe jest uzupełnienie lub poprawa przez Wnioskodawcę zidentyfikowanych braków i/lub błędów w dokumentach złożonych na wezwanie ION, o którym mowa w pkt 5, przekazanych za pośrednictwem systemu CST2021 (aplikacja: Projekty). Termin na uzupełnienie lub poprawę wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania. Za moment złożenia uzupełnionych/poprawionych dokumentów uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu CST2021.
12. Niedotrzymanie terminu na złożenie dokumentów, o których mowa w pkt 5 lub niedotrzymanie terminu, o którym mowa w pkt 11, stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.
13. Obok okoliczności wymienionych powyżej, przesłanką do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie jest przedłożenie przez Wnioskodawcę podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów, podanie przez Wnioskodawcę nieprawdziwych lub nierzetelnych danych, złożenie przez niego nierzetelnych lub nieprawdziwych oświadczeń w toku ubiegania się o dofinansowanie, co do okoliczności mogących mieć wpływ na wynik oceny.
14. Dofinansowanie objęte umową o dofinansowanie przyznaje się wyłącznie na pokrycie wydatków kwalifikowalnych. W przypadku, gdyby przed podpisaniem umowy okazało się (w szczególności w toku kontroli, o której mowa w art. 24 i 25 ustawy wdrożeniowej), iż całość lub część wydatków w projekcie jest (lub w razie udzielenia dofinansowania byłaby) objęta nieprawidłowością/nieprawidłowościami, stanowi to podstawę odpowiednio do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie lub do odpowiedniego obniżenia wysokości dofinansowania przyznanego dla projektu. Obniżenie wysokości przyznanego dofinansowania następuje poprzez zmianę decyzji, o której mowa w Rozdziale V Podrozdziale 5.3 pkt 1 niniejszego Regulaminu, dokonywaną po odpowiednim dostosowaniu wniosku o dofinansowanie przez Wnioskodawcę. Wnioskodawca ma obowiązek dostosować wniosek o dofinansowanie w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania stosownego wezwania ION drogą elektroniczną poprzez

system CST2021, aplikację WOD2021. Bezskuteczny upływ terminu na dostosowanie wniosku o dofinansowanie (niezłożenie wniosku dostosowanego zgodnie z wezwaniem), stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.

15. W przypadku stwierdzenia przesłanek uprawniających do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie, ION informuje o tym fakcie Wnioskodawcę wraz z podaniem przyczyny odmowy zawarcia umowy. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA. W przypadku zaistnienia jakiegokolwiek przyczyny uzasadniającej odmowę zawarcia umowy o dofinansowanie projektu Wnioskodawcy nie przysługują w stosunku do Województwa Lubelskiego jakiegokolwiek roszczenia w szczególności roszczenia odszkodowawcze lub roszczenia o zawarcie umowy.
16. Umowa podpisywana jest w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.
17. Za datę zawarcia umowy przyjmuje się datę podpisania umowy przez ostatnią ze stron.

5.5 Unieważnienie naboru

1. Unieważnienie naboru może nastąpić w następujących przypadkach:
 - a) w terminie składania wniosków o dofinansowanie nie złożono wniosków o dofinansowanie lub
 - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
 - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
2. Unieważnienie postępowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje co najmniej jedna z trzech przesłanek z pkt. 1.
3. Unieważnienie postępowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt. 1 lit. b lub c.
4. Ponadto postępowanie może zostać unieważnione po zakończeniu naboru, gdy wniosek o dofinansowanie złożony w ramach naboru zostanie anulowany przez wnioskodawcę.
5. IZ FEL nie może unieważnić postępowania z powodu przesłanki z pkt 1 lit. a, jeśli złożono przynajmniej jeden wniosek o dofinansowanie.

6. Postępowanie nie może zostać unieważnione, jeżeli została zawarta umowa o dofinansowanie.
7. W przypadku unieważnienia postępowania, o którym mowa w niniejszym Rozdziale, zastosowanie mają zapisy Rozdziału 10 Wytucznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027.
8. W przypadku unieważnienia naboru ION informuje wnioskodawcę o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny oraz jego przyczynach.
9. W przypadku unieważnienia naboru ION podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.

Rozdział 6. Klauzula informacyjna dla wnioskodawców oraz beneficjentów

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia 2016/679²³ informuję, że:

1. Administratorem danych, który odpowiada za przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych, jest Instytucja Zarządzająca – Zarząd Województwa Lubelskiego z siedzibą przy ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, www.lubelskie.pl, info@lubelskie.pl.
2. Administrator danych osobowych wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem: ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin (adres e-mail: iod@lubelskie.pl).
3. Podstawami prawnymi przetwarzania Pani/Pana danych osobowych są:

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

- art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679 w zw. z art. 8 ust. 2 i art. 87 ustawy wdrożeniowej²⁴ oraz w zw. z art. 4 rozporządzenia 2021/1060²⁵,
- art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 2016/679 tj. przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą przed zawarciem umowy - w razie wyboru Pana/Pani projektu do dofinansowania skutkującego podjęciem działań zmierzających do zawarcia umowy oraz jej zawarcia,
- art. 6 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 10 ustawy wdrożeniowej (Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027),
- art. 10 rozporządzenia 2016/679 w przypadku przetwarzania danych osobowych dot. wyroków skazujących i czynów zabronionych w zw. z art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Pani/Pana dane będą przetwarzane w następujących celach:

- wyboru projektów do dofinansowania,
- zawierania umów o dofinansowanie projektu lub podejmowania decyzji o dofinansowaniu projektu,
- zlecania płatności, wypłat oraz dokonywania płatności,
- monitorowania postępów realizacji programu,
- nakładania korekt finansowych,
- prowadzenie kontroli realizacji projektów,
- odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi,
- ewaluacji programu,
- archiwizacji.

²⁴ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

5. Dane mogą być udostępnione podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa w tym Instytucji Koordynującej UP (minister właściwy ds. rozwoju regionalnego), ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych, instytucji audytowej, a także podmiotom, którym wymienione podmioty powierzyły realizację zadań na podstawie odrębnej umowy, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań wynikających z przepisów ustawy wdrożeniowej oraz podmiotom świadczącym usługi na rzecz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego: operatorom pocztowym i kurierom, dostawcom systemów informatycznych i usług (np. usługi wykonania badania ewaluacyjnego na zlecenie Instytucji Zarządzającej; usługi eksperckie w zakresie oceny projektów) oraz Lubelskiemu Centrum Innowacji i Technologii z zastrzeżeniem zapewnienia odpowiedniej ochrony danych osobowych.
6. Dane będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania oraz przez okres archiwalny wynoszący zgodnie z wymaganiami prawnymi²⁶ 10 lat, a następnie dokumentacja zostanie poddana procedurze brakowania (niszczenia). Okres przechowywania może zostać wydłużony przez Archiwum Państwowe.
7. Ma Pani/Pan prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, gdy podstawą ich przetwarzania jest art. 6 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679.
8. Ma Pani/Pan prawo żądać dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania oraz ograniczenia ich przetwarzania.
9. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z siedzibą w Warszawie, ul. Stawki 2, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych narusza przepisy rozporządzenia 2016/679.
10. Podanie danych osobowych, wskazanych w art. 87 ustawy wdrożeniowej, wymienionych we wniosku o dofinansowanie, wnioskach o płatność, innych formularzach uzupełnianych w CST2021 jest wymogiem ustawowym a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości złożenia danego wniosku lub realizacji czynności, do której są one wymagane. W przypadku zawierania

²⁶ Zostały one określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.

umowy o dofinansowanie projektu podanie danych osobowych jest warunkiem jej zawarcia, a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości jej zawarcia.

11. Wnioskodawca/beneficjent na podstawie art. 87 ust. 1 w zw. z art. 88 ustawy wdrożeniowej jest odrębnym administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679, w związku z czym spoczywają na nim wszystkie obowiązki wynikające ze wskazanego aktu prawnego oraz innych przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym wypełnianie obowiązku informacyjnego.

Załączniki

1. Wzór wniosku o dofinansowanie.
2. Lista wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1,2,3,4,5,6) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – niekonkurencyjny sposób wyboru projektów.
3. Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1,2,3,4,5,6) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – niekonkurencyjny sposób wyboru projektów.
4. Opis wskaźników w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1,2,3,4,5,6) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – niekonkurencyjny sposób wyboru projektów.
5. Kryteria wyboru projektów w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (typ projektu 1,2,3,4,5,6) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – niekonkurencyjny sposób wyboru projektów.
6. Lista załączników do wniosku o dofinansowanie, które należy zaktualizować/dołączyć przed podpisaniem umowy.